

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai (EKI)

**Dienests Europe Direct jums palīdzēs rast atbildes
uz jautājumiem par Eiropas Savienību**

Bezmaksas tālruņa numurs(*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Daži mobilā tālruņa operatori nedod piekļuvi numuriem
ar 00 800, vai arī par zvanišanu uz šiem numuriem ir jāmaksā.

Liela daļa papildu informācijas par Eiropas Savienību ir pieejama internetā.
Tai var piekļūt, izmantojot Europa serveri (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Kopienų Oficiālo publikāciju birojs, 2009. gads.

ISBN 978-92-79-08483-6
doi 10.2766/21239

© Eiropas Kopienas, 2009. gads.
Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz avotu ir obligāta.

Printed in Belgium

ĪSPIESTS UZ BALTA, HLORU NESATUROŠA PAPĪRA

EIROPAS KVALIFIKĀCIJU IETVARSTRUKTŪRA MŪŽIZGLĪTĪBAI (EKI)

EIROPAS KOMISIJA
Izglītība un kultūra

Mūžizglītība: izglītības un apmācības politika
Mūžizglītības politikas koordinēšana

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai (EKI)

EKI ir kopēja Eiropas atsaucē sistēma, kas sasaista valstu kvalifikācijas sistēmas un darbojas kā instruments dažādās Eiropas valstīs un sistēmās iegūtu kvalifikāciju salīdzināšanai un skaidrošanai. Tai ir divi galvenie uzdevumi: veicināt iedzīvotāju starpvalstu mobilitāti un sekmēt to mūžizglītību.

Ieteikums oficiāli stājās spēkā 2008. gada aprīlī. Tajā valstīm ieteikts līdz 2010. gadam to kvalifikācijas sistēmas piesaistīt EKI un līdz 2012. gadam nodrošināt, ka atsevišķos izglītību un kvalifikāciju apliecināšanas dokumentos ir norādīta atsauce uz atbilstošo EKI līmeni.

EKI dažādu valstu kvalifikāciju sistēmas un ietvarstruktūras piesaistīs kopējai Eiropas atsaucē sistēmai — EKI 8 atsaucē līmeņiem. Līmeņi aptver visu izglītības diapazonu, sākot ar pamatlīmeni (1. līmenis, piemēram, apliecība par skolas beigšanu) un beidzot ar augstāko līmeni (8. līmenis, piemēram, doktora grāds). Kā mūžizglītības veicināšanas instruments EKI aptver visu līmeņu kvalifikācijas ko piešķir, pabeidzot vispārējo,

profesionālo un akadēmisko izglītību un apmācību. Turklāt ietvarstruktūra aptver arī kvalifikācijas, kas iegūtas sākotnējā izglītībā un tālākizglītībā.

Astoņi atsaucē līmeņi aprakstīti, balstoties uz mācīšanās rezultātiem. EKI ņemts vērā arī fakts, ka Eiropas izglītības un apmācības sistēmas ir tik dažādas, ka uzsvars jāliek uz mācību procesa rezultātiem, lai būtu iespējama salīdzināšana un sadarbība starp valstīm un iestādēm.

EKI „mācīšanās rezultāti” definēti kā formulējumi par to, ko izglītojamais zina, izprot un spēj paveikt pēc attiecīgo mācību pabeigšanas. Tātad EKI lielāks uzsvars likts uz mācīšanās rezultātiem, nevis uz mācību gaitu, piemēram, mācīšanās ilgumu. Mācīšanās rezultāti iedalīti trīs kategorijās — zināšanas, prasmes un kompetences. Tas liek noprast, ka kvalifikācijas (dažādās kombinācijās) aptver visdažādākos mācīšanās rezultātus, tostarp teorētiskās zināšanas, praktiskās un tehniskās prasmes, kā arī sociālās prasmes, no kurām vissvarīgākā ir prasme sadarboties.

EKI izstrādes priekšvēsture — kā radās EKI?

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveide aizsākās 2004. gadā, atbildot uz dalībvalstu, sociālo partneru un citu interesentu lūgumu izstrādāt vienotu atsaucē sistēmu, lai kvalifikācijas padarītu pārredzamākas.

Komisija ar EKI ekspertu grupas atbalstu sagatavoja projektu, ierosinot izveidot uz mācīšanās rezultātiem balstītu 8 līmeņu sistēmu, lai uzlabotu kvalifikāciju pārredzamību un pārnesamību un atbalstītu mūžizglītību. 2005. gada otrajā pusē Komisija šo priekšlikumu publicēja un nodeva apspriešanai visā Eiropā.

Apspriešanas gaitā saņemtās atbildes liecināja par plašu atbalstu Komisijas priekšlikumam Eiropas ieinteresētajās aprindās, tomēr tika ierosināti arī vairāki precizējumi un vienkāršoējumi. Tāpēc Komisija priekšlikumu grozīja, papildinot to ar ieteikumiem, ko sniedza eksperti no visām 32 iesaistītajām valstīm un Eiropas sociālie partneri. Pārskatīto tekstu Komisija kā priekšlikumu pieņēma 2006. gada 6. septembrī. Eiropas Parlaments un Padome 2007. gadā panāca sekmīgu vienošanos par priekšlikumu, un EKI tika oficiāli pieņemta 2008. gada februārī.

Kādas priekšrocības EKI sniedz Eiropai?

Ar ieteikumu izveido kopēju Eiropas atsauces sistēmu, kas sasaista dažādu valstu kvalifikāciju sistēmas un ietvarstruktūras, tā sekmējot ciešākus sakarus starp tām. Tādējādi tiks izveidots neatkarīgu, tomēr savstarpēji saistītu un izprotamu kvalifikāciju sistēmu tīkls.

Izmantojot mācīšanās rezultātus kā kopēju atsauces punktu, ietvarstruktūra atvieglās kvalifikāciju salīdzināšanu un pārnesei starp valstīm, sistēmām un iestādēm un tādējādi noderēs dažādiem lietotājiem gan Eiropas, gan valstu līmenī.

Vairums Eiropas valstu nolēmušas izveidot ar EKI saderīgas un saskanīgas valsts kvalifikāciju ietvarstruktūras. Šīs norises ir svarīgas, lai nodrošinātu, ka Eiropas līmeņa sadarbības process pienācīgi iesakņojas arī valstu līmenī. Valstu kvalifikāciju ietvarstruktūru straujā attīstība kopš 2004. gada apliecina, ka ir vajadzīga lielāka kvalifikāciju pārredzamība un salīdzināmība visos līmeņos un ka EKI pamatprincipus atbalsta plašas aprindas.

Ciešāka sasaiste starp valstu kvalifikāciju sistēmām ir vairākas priekšrocības.

- EKI sekmēs izglītojamo un darbinieku lielāku mobilitāti. Izglītojamiem būs vieglāk raksturot savas dažādās kompetences darba devējiem citās valstīs. Tas savukārt palīdzēs darba devējiem izprast, kāda ir darba meklētāju kvalifikācija, un tādējādi sekmēs darba tirgus mobilitāti Eiropā. Praktiski tas nozīmē, ka no 2012. gada visos jaunos izglītību un kvalifikāciju apliecinājošajos dokumentos jābūt norādei uz attiecīgo EKI līmeni. Tādējādi EKI papildinās un nostiprinās pašreizējos Eiropas mobilitātes instrumentus, piemēram, Europass, Erasmus un ECTS (Eiropas kredītpunktu pārnesei sistēmu).

- EKI nāks par labu personām, jo uzlabos piekļuvi mūžizglītībai un iespējas tajā iesaistīties. Kā kopēja atsauces sistēma EKI sniegs norādes par to, kā kombinēt mācīšanās rezultātus, kas iegūti dažādos apstākļos (piemēram, formāla izglītība vai darbs) un dažādās valstīs, un tādējādi palīdzēs likvidēt plaisu starp izglītības un apmācības nodrošinātājiem, piemēram, starp augstāko izglītību un profesionālo izglītību un apmācību, kas, iespējams, darbojas savstarpēji nošķirti. Tas sekmēs tālākvirzību, lai izglītojamiem, piemēram, nevajadzētu apgūt to pašu vielu no jauna.
- EKI var palīdzēt cilvēkiem, kas guvuši plašu pieredzi darbā vai citās jomās, jo atvieglās neformālās un ikdienas izglītības atzīšanu. Tā kā uzsvars likts uz mācīšanās rezultātiem, būs vieglāk novērtēt, vai šādā vidē gūtie mācīšanās rezultāti pēc satura un nozīmes ir līdzvērtīgi oficiālai kvalifikācijai.
- EKI sniegs atbalstu gan atsevišķiem izglītības un apmācības pakalpojumu lietotājiem, gan sniedzējiem, jo palielināsies to kvalifikāciju pārredzamība, kuras iegūtas ārpus valstu sistēmām, piemēram, ko piešķirušas nozares vai starptautiski uzņēmumi. Pieņemot vienotu atsauces ietvarstruktūru, kas balstīta uz mācīšanās rezultātiem, būs vieglāk salīdzināt un (ar laiku) sasaistīt tradicionālās kvalifikācijas, ko piešķir valstu iestādes, un kvalifikācijas, ko piešķir citas ieinteresētās personas. Tādējādi EKI palīdzēs nozarēm un personām izmantot priekšrocības, ko sniedz aizvien plašāka kvalifikāciju internacionalizācija.

EKI ir vērienīgs un tālejošs instruments, kas ietekmēs izglītības un apmācības sistēmas, darba tirgu, rūpniecību un tirdzniecību, kā arī iedzīvotājus. Vairāk informācijas: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_lv.html

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES IETEIKUMS 2008/C 111/01/EK

(2008. gada 23. aprīlis)

**par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai
(Dokuments attiecas uz EEZ)**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 149. panta 4. punktu un 150. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru³,

¹ OV C 175, 27.7.2007., 74. lpp.

² OV C 146, 30.6.2007., 77. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 2007. gada 24. oktobra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts) un Padomes 2008. gada 14. februāra Lēmums.

tā kā:

- (1) Lai nodrošinātu indivīdu attīstību, konkurētspēju, nodarbinātību un sociālo kohēziju Kopienā, būtiski ir attīstīt un atzīt iedzīvotāju zināšanas, prasmes un kompetences. Šādai attīstībai un atzīšanai būtu jāveicina darba ņēmēju un izglītojamo starpvalstu mobilitāte un būtu jānodrošina ieguldījums Eiropas darba tirgus piedāvājuma un pieprasījuma prasību apmierināšanā. Tāpēc valstu un Kopienas līmenī būtu jāveicina un jāuzlabo iesaistīšanās mūžizglītībā un tās pieejamība visiem, tostarp nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem, un kvalifikāciju izmantošana.
- (2) Lisabonas Eiropadome 2000. gadā secināja, ka kvalifikāciju lielākai pārredzamībai vajadzētu būt vienam no galvenajiem komponentiem, kas nepieciešami, lai Kopienas izglītības un apmācības sistēmas pielāgotu zināšanu sabiedrības vajadzībām. Turklāt Barselonas Eiropadome 2002. gadā pieprasīja ciešāku sadarbību starp universitātēm un pārredzamības un atzīšanas metožu uzlabošanu profesionālajā izglītībā un apmācībā.
- (3) Padome 2002. gada 27. jūnija rezolūcijā par mūžizglītību⁴ aicināja Komisiju ciešā sadarbībā ar Padomi un dalībvalstīm izveidot kvalifikāciju atzīšanas sistēmu izglītībai un apmācībai, pamatojoties uz Boloņas procesa sasniegumiem un veicinot līdzīgu rīcību profesionālās apmācības jomā.
- (4) Padomes un Komisijas 2004. un 2006. gadā pieņemtajos kopīgajos ziņojumos par darba programmas "Izglītība un apmācība 2010" īstenošanu tika uzsvērta vajadzība izveidot Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru.
- (5) Saistībā ar Kopenhāgenas procesu Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 2004. gada 15. novembra secinājumos par turpmākām prioritātēm pastiprinātai Eiropas sadarbībai profesionālās izglītības un apmācības jomā kā prioritāte ir paredzēta atklātas un elastīgas Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošana, kas pamatojas uz pārredzamību un savstarpēju uzticēšanos un kas būtu kopēja atsauces sistēma gan izglītības, gan apmācības jomā.
- (6) Neformālas izglītības un ikdienas mācīšanās rezultātu atzīšana būtu jāveicina saskaņā ar Padomes 2004. gada 28. maija secinājumiem par kopējiem Eiropas principiem neformālas izglītības un ikdienas mācīšanās identificēšanai un atzīšanai.
- (7) Briseles Eiropadomes 2005. gada marta un 2006. gada marta sanāksmēs tika uzsvērts, cik nozīmīgi ir pieņemt Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru.
- (8) Šajā ieteikumā ir ņemts vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 2241/2004/EK (2004. gada 15. decembris) par vienotu Kopienas sistēmu kvalifikāciju un kompetences pārredzamībai ("Europass")⁵, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes lēmums 2006/962/EK (2006. gada 18. decembris) par pamatprasmēm mūžizglītībā⁶.
- (9) Šis ieteikums atbilst Eiropas Augstākās izglītības telpas ietvaram un ciklu deskriptoriem, par ko 2005. gada 19. un 20. maija sanāksmē Bergenā vienojās 45 Eiropas valstu augstākās izglītības ministri, tiekoties saskaņā ar Boloņas procesu (Bergenā sanāksme).
- (10) Padomes 2004. gada 23. un 24. maija secinājumos par kvalitātes nodrošināšanu profesionālās izglītības un apmācības jomā, Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumā 2006/143/EK (2006. gada 15. februāris) par turpmāko Eiropas sadarbību augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanā⁷ un Eiropas augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standartos un pamatnostādnēs, par ko 2005. gada maijā Bergenā vienojās augstākās izglītības ministri, ir iekļauti kopēji kvalitātes nodrošināšanas principi, kuriem būtu jāklūst par pamatu Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras īstenošanai.

4 OV C 163, 9.7.2002., 1. lpp.

5 OV L 390, 31.12.2004., 6. lpp.

6 OV L 394, 30.12.2006., 10. lpp.

7 OV L 64, 4.3.2006., 60. lpp.

(11) Šis ieteikums neskar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu⁸, ar ko piešķir tiesības un uzliek pienākumus gan attiecīgajai valsts iestādei, gan migrantiem. Atsauces uz Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras kvalifikāciju līmeņiem nedrīkst ietekmēt pieeju darba tirgum, ja profesionālā kvalifikācija ir atzīta saskaņā ar Direktīvu 2005/36/EK.

(12) Šā ieteikuma mērķis ir izveidot kopēju atsaucē sistēmu, lai ar tās palīdzību skaidrotu kvalifikācijas dažādās kvalifikāciju sistēmās un līmeņos gan attiecībā uz vispārējo izglītību un augstāko izglītību, gan attiecībā uz profesionālo izglītību un apmācību. Tas uzlabos pārredzamību, salīdzināmību, pārnesamību un atzīšanu iedzīvotāju kvalifikācijām, kas iegūtas saskaņā ar dažādu dalībvalstu atšķirīgo praksi. Principā vajadzētu būt iespējai katru kvalifikācijas līmeni sasniegt pa dažādiem izglītības un karjeras ceļiem. Turklāt Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai būtu jāļauj starptautiskajām nozaru organizācijām piesaistīt savu kvalifikācijas sistēmu kopīgam Eiropas atskaītes punktam, tādējādi norādot saikni starptautiskajām nozaru kvalifikācijām un valstu kvalifikāciju sistēmām. Tāpēc šis ieteikums palīdz sasniegt plašākus mērķus saistībā ar mūžizglītības veicināšanu un darbinieku un izglītojamo nodarbinātības iespēju, mobilitātes un sociālās integrācijas palielināšanu. Pārredzami kvalitātes nodrošināšanas principi un apmaiņa ar informāciju, veicinot savstarpēju uzticēšanos, palīdzēs īstenot šo ieteikumu.

(13) Šim ieteikumam būtu jāsekmē izglītības un apmācības sistēmu modernizācija, savstarpēji saistot izglītību, apmācību un nodarbinātību, kā arī veidojot saikni starp formālo, neformālo izglītību un ikdienas mācīšanos, līdz ar to ļaujot apliecināt arī pieredzes ceļā iegūtus mācīšanās rezultātus.

(14) Šis ieteikums neaizstāj un nenosaka valstu kvalifikāciju sistēmas un/vai kvalifikācijas. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra neapņemas īpašas kvalifikācijas vai individu kompetences, un par

konkrētu kvalifikāciju būtu jādod atsauce uz atbilstīgo Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeni, izmantojot valstu attiecīgās kvalifikāciju sistēmas.

(15) Ņemot vērā to, ka šis ieteikums nav saistošs, tas atbilst subsidiaritātes principam, atbalstot un papildinot dalībvalstu rīcības, atvieglojot turpmāku sadarbību starp tām, lai palielinātu pārskatāmību un sekmētu mobilitāti un mūžizglītību. Tas jāīsteno saskaņā ar valstu tiesību aktiem un praksi.

(16) Ņemot vērā to, ka šā ieteikuma mērķi, proti, izveidot kopēju atsaucē sistēmu, lai ar tās palīdzību skaidrotu kvalifikācijas dažādās kvalifikāciju ietvarstruktūrās un līmeņos, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka minētās rīcības mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Kopienas līmenī, Kopiena var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā ieteikumā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai,

⁸ OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2006/100/EK (OV L 363, 20.12.2006., 141. lpp.).

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

- 1) izmantot Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru kā atsaucē līdzekli dažādu kvalifikāciju sistēmu kvalifikācijas līmeņu salīdzināšanai un lai veicinātu mūžizglītību un līdztiesīgas iespējas zināšanu sabiedrībā, kā arī Eiropas darba tirgus tālāku integrāciju, vienlaikus respektējot valstu izglītības sistēmu lielo dažādību;
- 2) līdz 2010. gadam valsts kvalifikāciju sistēmas piesaistīt Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, tostarp pārredzami norādīt kvalifikācijas līmeņu atbilstību II pielikumā noteiktajiem līmeņiem un vajadzības gadījumā izveidot valsts kvalifikāciju ietvarstruktūras saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi;
- 3) noteikt atbilstīgus pasākumus, lai līdz 2012. gadam visās jaunajās kompetento iestāžu izsniegtajās kvalifikācijas apliecībās, diplomos un "Europass" dokumentos, izmantojot attiecīgās valsts kvalifikācijas sistēmas, būtu skaidri norādīta atsauce uz atbilstīgo Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeni;
- 4) definējot un aprakstot kvalifikācijas, izmantot pieeju, kas balstīta uz mācīšanās rezultātiem, un veicināt neformālās izglītības un ikdienas mācīšanās atzīšanu saskaņā ar kopējiem Eiropas principiem, par ko Padome vienojās 2004. gada 28. maija secinājumos, īpašu uzmanību pievēršot iedzīvotājiem, kurus visvairāk var skart bezdarbs vai nedrošas nodarbinātības formas un kuriem šāda pieeja varētu palīdzēt palielināt līdzdalību mūžizglītībā un uzlabot piekļuvi darba tirgum;
- 5) veicināt un piemērot III pielikumā noteiktos kvalitātes nodrošināšanas principus izglītības un apmācības jomā gadījumos, kad valsts kvalifikāciju sistēmās ietvertām augstākās un profesionālās izglītības un apmācības kvalifikācijām nosaka atbilstīgi Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā;

- 6) izraudzīties ar dalībvalstu īpašām struktūrām saistītus un to prasībām atbilstīgus valstu koordinācijas punktus, kas atbalstītu un saistībā ar citām attiecīgām valsts iestādēm vadītu saikni starp valstu kvalifikāciju sistēmām un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru, lai sekmētu šīs saiknes kvalitāti un pārredzamību.

Valstu koordinācijas punktu uzdevumiem vajadzētu būt šādiem:

- a) piesaistīt valsts kvalifikāciju sistēmā esošos kvalifikācijas līmeņus II pielikumā noteiktajiem Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņiem,
- b) nodrošināt, ka tiek izmantotas pārredzamas metodes, lai valsts kvalifikāciju līmeņus piesaistītu Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai, no vienas puses, atvieglojot to salīdzināšanu, un, no otras puses, nodrošinot, ka ar šo procesu saistītie lēmumi tiek publicēti,
- c) nodrošināt ieinteresētajām personām piekļuvi informācijai un konsultācijai par to, kā valsts kvalifikāciju sistēmās piešķirtās kvalifikācijas atbilst Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai,
- d) veicināt to, ka piedalās visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp atbilstīgi valsts tiesību aktiem un praksei augstākās izglītības un profesionālās izglītības un apmācības iestādes, sociālie partneri, nozares pārstāvji un eksperti jautājumos par kvalifikāciju salīdzināmību un izmantošanu Eiropas līmenī.

ATBALSTA KOMISIJAS IECERI:

- 1) atbalstīt dalībvalstis iepriekšminēto uzdevumu izpildē un starptautiskās nozaru organizācijas Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu un principu lietošanā, kā tie izklāstīti šajā ieteikumā, jo īpaši atvieglojot sadarbību, apmaiņu ar paraugpraksi un pārbaudes (tostarp speciālistu veiktu brīvprātīgu salīdzinošu vērtējumu un izmēģinājumu projektus Kopienas programmās), ar sociālā dialoga komitejām uzsākot informācijas un konsultāciju pasākumus un izstrādājot atbalsta un metodiskos materiālus;
- 2) līdz 2009. gada 23. aprīlim izveidot Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras padomdevēju grupu, kura sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem un kurā vajadzības gadījumā iesaista Eiropas sociālos partnerus un citas ieinteresētās personas, un kas ir atbildīga par vispārēju saskanību un veicina, lai kvalifikāciju sistēmu piesaistes process Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai noritētu pārredzami;
- 3) sadarbībā ar dalībvalstīm un pēc apspriešanās ar ieinteresētajām personām izskatīt un novērtēt saistībā ar šo ieteikumu īstenoto rīcību, tostarp padomdevēju grupas uzdevumus un darbības ilgumu, un līdz 2013. gada 23. aprīlim ziņot Eiropas Parlamentam un Padomei par gūto pieredzi un nozīmi nākotnē, vajadzības gadījumā veicot arī šā ieteikuma pārbaudi un pārskatīšanu;
- 4) veicināt ciešu saikni starp Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un pašreizējām vai turpmākām Eiropas sistēmām saistībā ar kredītpunktu pārskaitīšanu un uzkrāšanu augstākajā un profesionālajā izglītībā un apmācībā, lai uzlabotu iedzīvotāju mobilitāti un veicinātu mācīšanās rezultātu atzīšanu.

Strasbūrā, 2008. gada 23. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
HANS-GERT PÖTTERING

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
JANEZ LENARČIČ

I PIELIKUMS

Definīcijas

Šajā ieteikumā piemēro šādas definīcijas:

- a) “kvalifikācija” ir oficiāls vērtēšanas un atzīšanas procesa rezultāts, ko iegūst, kad kompetenta struktūra konstatē, ka indivīds ir sasniedzis mācīšanās rezultātus atbilstīgi konkrētiem standartiem;
- b) “valsts kvalifikāciju sistēma” ir visi dalībvalsts darbības aspekti, kas saistīti ar mācīšanās atzīšanu, un citi mehānismi, kuri saista izglītību un apmācību ar darba tirgu un pilsonisko sabiedrību. Tā ietver institucionālu pasākumu un procesu izveidi un īstenošanu attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu, vērtēšanu un kvalifikāciju piešķiršanu. Valsts kvalifikāciju sistēmu var veidot vairākas apakšsistēmas, un tajā var ietvert valsts kvalifikāciju ietvarstruktūru;
- c) “valsts kvalifikāciju ietvarstruktūra” ir instruments kvalifikāciju klasifikācijai saskaņā ar īpašu sasniegtā zināšanu līmeņa kritēriju kopumu. Tās mērķis ir integrēt un koordinēt valsts kvalifikāciju apakšsistēmas, uzlabot to pārskatāmību, piekļuvi tām, kvalifikāciju pakāpeniskumu un kvalitāti saistībā ar darba tirgu un pilsonisko sabiedrību;
- d) “nozare” ir profesionālo darbību grupējums, pamatojoties uz to galveno ekonomisko funkciju, produktu, pakalpojumu vai tehnoloģiju;
- e) “starptautiska nozaru organizācija” ir valsts organizāciju asociācija, tostarp, piemēram, darba devēju un profesionālas organizācijas, kas pārstāv valsts nozaru intereses;
- f) “mācīšanās rezultāti” ir formulējumi par to, ko mācību procesā iesaistītais zina, izprot un spēj darīt pēc attiecīgu mācību pabeigšanas, un tie ir definēti zināšanu, prasmju un kompetenču izteiksmē;
- g) “zināšanas” ir mācību procesā uztvertās informācijas asimilēšanas rezultāts. Zināšanas ir ar darba vai studiju jomu saistītu faktu, principu, teoriju un prakses kopums. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā zināšanas raksturo kā teorētiskas un/vai faktu zināšanas;
- h) “prasmes” ir spēja piemērot zināšanas un izmantot prasmes, lai veiktu praktiskus un teorētiskus uzdevumus. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā prasmes apraksta kā kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) vai praktiskas (ietverot roku veiklību un metožu, materiālu, darba rīku un instrumentu izmantošanu);
- i) “kompetence” ir pierādīta spēja izmantot zināšanas, prasmes un personiskās, sociālās un/vai metodiskās spējas darba un mācību situācijās un profesionālajā un personīgajā attīstībā. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrā kompetenci apraksta saistībā ar atbildību un autonomiju.

II PIELIKUMS

Deskriptori, ar kuriem nosaka Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras (EKI) līmeņus

Katru no šiem astoņiem līmeņiem definē ar deskriptoru kopumu, kas norāda mācīšanās rezultātus, kuri atbilst kvalifikācijai attiecīgajā līmenī jebkurā kvalifikāciju sistēmā.

		Zināšanas
		Saskaņā ar EKI zināšanas ir aprakstītas kā teorētiskas un/vai faktu zināšanas.
1. līmenis	1. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• vispārīgas pamatzināšanas
2. līmenis	2. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• darba vai studiju jomas pamatfaktu zināšanas
3. līmenis	3. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• faktu, principu, procesu un vispārējo jēdzienu zināšana darba vai studiju jomā
4. līmenis	4. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomas plašā izpratnē
5. līmenis*	5. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• visaptverošas, specializētas, faktu un teorētiskas zināšanas darba vai studiju jomā un šo zināšanu robežu apzināšanās
6. līmenis**	6. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• dziļas zināšanas darba vai studiju jomā, ietverot teoriju un principu kritisku izpratni
7. līmenis***	7. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• ļoti specifiskas zināšanas, kuras daļēji ir darba vai studiju jomas zināšanu avangardā un kuras ir pamats oriģinālai domāšanai un/vai izpētei • kritiska izpratne par jautājumiem saistībā ar zināšanu problēmām konkrētā jomā un dažādu jomu saskarē
8. līmenis****	8. līmenim atbilstīgie mācīšanās rezultāti ir:	• zināšanu augšējā robeža darba vai mācību jomā un dažādu jomu saskarē

Prasmes	Kompetence
Saskaņā ar EKI prasmes ir aprakstītas kā kognitīvas (loģiskās, intuitīvās un radošās domāšanas izmantošana) un praktiskas (ietverot roku veiklību un metožu, materiālu, darba rīku un instrumentu izmantošanu).	Saskaņā ar EKI kompetenci apraksta saistībā ar atbildību un autonomiju.
• pamata prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu vienkāršus uzdevumus	• darbs vai mācības, ko veic tiešā pārraudzībā strukturētā kontekstā
• pamata kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai, izmantojot attiecīgu informāciju, pildītu uzdevumus un, izmantojot vienkāršus noteikumus un līdzekļus, risinātu kārtējās problēmas.	• darbs vai studijas, ko veic pārraudzībā, ar zināmu autonomiju
• dažādas kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai veiktu uzdevumus un risinātu problēmas, izvēloties un piemērojot pamata metodes, līdzekļus, materiālus un informāciju	• uzņemties atbildību par darba vai mācību uzdevumu veikšanu • uzdevumu risināšanas laikā pielāgot savu rīcību apstākļiem
• dažādas kognitīvās un praktiskās prasmes, kas vajadzīgas, lai rastu risinājumus īpašām problēmām darba vai studiju jomā	• prast virzīt savu darbību atbilstīgi pamatnostādņēm darba vai studiju situācijās, kas parasti ir paredzamas, bet var arī mainīties • pārraudzīt citu cilvēku ikdienas darbu, uzņemties konkrētu atbildību par darba vai mācību vērtēšanu un uzlabošanu
• visaptverošs tādu kognitīvu un praktisku prasmju kopums, kas vajadzīgs, lai izveidotu radošus risinājumus abstraktām problēmām	• veikt vadību un pārraudzību saistībā ar tādām darba vai/un mācību aktivitātēm, kur iespējamas neprognozējamās maiņas • izvērtēt un pilnveidot savu un citu cilvēku darbību
• augsta līmeņa prasmes, kas liecina par meistarību un inovāciju un kas vajadzīgas, lai risinātu sarežģītas un neprognozējamās problēmas specializētā darba vai studiju jomā	• vadīt sarežģītas tehniskas un/vai profesionālas darbības vai projektus, uzņemties atbildību par lēmumu pieņemšanu neprognozējamās darba vai mācību apstākļos • uzņemties atbildību par individu vai grupu profesionālās attīstības vadību
• specifiskas problēmu risināšanas prasmes, kas vajadzīgas pētījumiem un/vai inovācijai, lai radītu jaunas zināšanas un procedūras un integrētu zināšanas no dažādām jomām	• vadīt un pārveidot sarežģītus un neprognozējamus darba vai mācību apstākļus, kas prasa jaunas stratēģiskas pieejas • uzņemties atbildību par ieguldījumu profesionālajās zināšanās un praksē un/vai par grupu stratēģisko rezultātu pārskatīšanu
• vistālāk attīstītās un visspecifiskākās prasmes un darba tehnikas, tostarp sintēze un izvērtēšana, kas vajadzīgas, lai risinātu pētniecības un/vai inovācijas kritiskas problēmas un paplašinātu un dotu jaunu izpratni esošām zināšanām un profesionālai praksei	• parādīt vērā ņemamu autoritāti, inovāciju, autonomiju, zinātnisko un profesionālo patstāvību un pastāvīgu nodošanos jaunu ideju un procesu attīstībai darba un studiju jomas avangardā, tostarp pētniecībā

Atbilstība Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrai

Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrā ir ciklu deskriptori. Katrs cikla deskriptors sniedz vispārīgu atzinumu par to, kāds rezultāts parasti tiek sagaidīts attiecībā uz sasniegumiem un spējām, kas saistītas ar kvalifikācijām, kuras norāda uz pabeigtu ciklu.

- * Augstākās izglītības īsā cikla deskriptors (pirmajā ciklā vai saistībā ar to), ko saskaņā ar Boloņas procesu izstrādājusi “Kopējā kvalitātes iniciatīva”, atbilst mācīšanās rezultātiem EKI 5. līmenī.
- ** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras pirmā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 6. līmenī.
- *** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras otrā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 7. līmenī.
- **** Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras trešā cikla deskriptors, par ko vienojās augstākās izglītības ministri sanāksmē Bergenā 2005. gada maijā saistībā ar Boloņas procesu, atbilst EKI mācīšanās rezultātiem 8. līmenī.

III PIELIKUMS

Kopēji kvalitātes nodrošināšanas principi augstākajā izglītībā un profesionālajā izglītībā un apmācībā saistībā ar Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru

Īstenojot Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru, kvalitātes nodrošināšana, kas vajadzīga, lai garantētu atbildību un uzlabotu augstāko izglītību un profesionālo izglītību un apmācību, jāveic atbilstīgi šādiem principiem:

- kvalitātes nodrošināšanas politikai un procedūrām jābūt visu Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņu pamatā;
- kvalitātes nodrošināšanai jābūt izglītības un apmācības iestāžu iekšējās vadības neatņemamai sastāvdaļai;
- kvalitātes nodrošināšanā jāiekļauj iestāžu, to programmu vai kvalitātes nodrošināšanas sistēmu regulāra vērtēšana, ko veic ārējas pārraudzības organizācijas vai aģentūras;
- regulāri jāpārskata to ārējo pārraudzības organizāciju un aģentūru darbība, kuras īsteno kvalitātes nodrošināšanu;
- kvalitātes nodrošināšanā jāietver konteksts, saturs, process un rezultāts, lielāko uzmanību veltot rezultātiem, tostarp mācīšanās rezultātiem;
- kvalitātes nodrošināšanas sistēmās jāietver šādi elementi:
 - skaidri un izmērāmi mērķi un standarti,
 - īstenošanas pamatnostādnes, tostarp ieinteresēto personu iesaistīšana,
 - atbilstīgi resursi,
 - konsekventas vērtēšanas metodes, kas saista pašvērtējumu un ārēju novērtējumu,
 - atgriezeniskās saites mehānismi un uzlabošanas procedūras,
 - plaši pieejami vērtēšanas rezultāti;
- kvalitātes nodrošināšanas iniciatīvām starptautiskā, valsts un reģionālā līmenī jābūt koordinētām, lai nodrošinātu pārskatāmību, saskanīgumu, sinerģiju un visas sistēmas analīzi;
- kvalitātes nodrošināšana jāveic sadarbības procesā dažādos izglītības un apmācības līmeņos un sistēmās, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas dalībvalstīs un visā Kopienā;
- kvalitātes nodrošināšanas pamatnostādnes Kopienas līmenī var izmantot kā atskaites punktus, veicot vērtēšanu un savstarpēju zināšanu nodošanu.

Eiropas Komisija

Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai (EKI)

Luksemburga: Eiropas Kopienų Oficiālo publikāciju birojs

2009 — 15 lpp. — 21 X 29,7 cm

ISBN 978-92-79-08483-6

doi 10.2766/21239

Kā saņemt ES izdevumus

Maksas izdevumi:

- iepērkoties EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- grāmatnīcās, norādot nosaukumu, izdevēju un/vai ISBN numuru;
- tieši sazinoties ar vienu no mūsu pārdošanas punktiem. Informāciju saziņai varat iegūt šādā interneta adresē: <http://bookshop.europa.eu> vai sūtot faksu uz +352 2929-42758.

Bezmaksas izdevumi:

- izmantojot EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- Eiropas Komisijas pārstāvniecībās un delegācijās. Informāciju saziņai varat iegūt šādā interneta adresē: <http://ec.europa.eu> vai sūtot faksu uz +352 2929-42758.

■ Publikāciju birojs

ISBN 978-92-79-08483-6

9 789279 084836